28

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

RAQAMLI IQTISODIYOT KAFEDRASI

“TASDIQLAYMAN”
____
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po‘latov
2024 yil “29” avgust

Ro‘yxatga olindi: № 28
2024 yil “29” avgust

IQTISODIY O’SISH
FANINING

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: 310000 – Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar
Magistratura mutaxassisligi: 70310102 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

SAMARQAND 2024

Fan/modul kodi ADVMAN6		O‘quv yili 2024-2025	Semestr III	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O‘zbek/Rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya Mashg‘ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Iqtisodiy o`sish	72		108	180

2.

I. FANNING MAZMUNI

Ushbu fan iqtisodiy o’sish, uning tarkibi, xususiyatlari, turlari, omillari, modellari, mexanizmlari va ularning amal qilish qonuniyatlari o‘rgatishdan iborat.

Fanni o‘qitishdan maqsad - magistrlarga iqtisodiy o’sishning mazmuni va mohiyati, bozor munosabatlari sharoitida amal qilish mexanizmlari, mavjud ishlab chiqarish resurslaridan oqilona foydalangan holda iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘llari hisobga olingan. Magistrlar milliy iqtisodiyotning shakllanish jarayonlarini undagi strukturaviy o‘zgarishlarni, iqtisodiyotni boshqarish va tartibga solish usullarini, shuningdek, iqtisodiyotning tarmoq tizimini va ularni tavsiflovchi ko‘rsatkichlaridan foydalangan holda ishlab chiqarishning samaradorligini oshirish yo‘llarini o‘rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi – magistrlarga mamlakatni modernizatsiyalash va iqtisodiyot tarmoqlarini tubdan isloh qilish sharoitida milliy iqtisodiyot va uning takibiy tuzilishi; milliy boylik; Makroiqtisodiy vaziyat va uning asosiy yo‘nalishlari; Respublikaning sanoat majmui; Agrosanoat majmui, uning taraqqiyoti va yuksalish yo‘llari; Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiya siyosati; iqtisodiyotning davlatiy tartibga solinishi; Tashqi savdo; Jahon bozori konyunkturasini o‘rganish; Tashqi savdoni tartibga solish; O‘zbekistonning eksport salohiyati; O‘zbekistonning tashqi savdosi; To‘lov balansi to‘g‘risida nazariy bilimga ega bo‘lishni ta’minlashdan iboratdir.

II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUZA MASHG‘ULOTLARI)

1-Mavzu. «Iqtisodiy o’sish» faniga kirish

Iqtisodiy o‘sish mohiyati va mazmuni, iqtisodiy o‘sishning dastlabki shartlari, iqtisodiy o‘sish va iqtisodiyot tarkibidagi o‘zgarishlar, iqtisodiy o‘sish va rivojlanish, yalpi ichki mahsulot iqtisodiy o‘sish ko’lami va olchamlarini tahlil etish vositasi sifatida.

2-Mavzu. Iqtisodiy o’sishni asosiy omillari, turlari va ko’rsatkishlari

Iqtisodiy o‘sishga ta’sir etuvchi omillar, iqtisodiy o‘sish turlari, iqtisodiy o‘sishni ifodalovchi ko‘rsatkichlar tizimi.

3-Mavzu. Iqtisodiy o’sish evolyutsiyasi

Neoklassik ishlab chikarish funksiyasi, konvergensiya nazariyasi iqtisodiy o‘sish omillarini hisobga olinishi.

4-Mavzu. Iqtisodiy o’sishni yangicha nazariyasi

Iqtisodiy o‘sish nazariyalarining rivojlanishi ularning mazmuni va tutgan o‘rni, Y. Domarning neokeynschilik o‘sish modellari, R. Xarrodning neokeynschilik o‘sish modellari, R.Solouning neoklassik iqtisodiy o‘sish modeli, iqtisodiy o'sishdagi mehnat va fondlarning nisbiy miqdori, iqtisodiy o‘sishda J. Mid modeli, iqtisodiy o‘sishni A. Lyuis modeli.

5-Mavzu. Tutash avlodlar iqtisodiy modeli

Tutash avlodlar iqtisodiy o‘sish modelida jamg‘arishning mohiyati va omillari, uy xo‘jaliklari jamg‘armalari va investitsiyalari, raqobatbardoshlik kategoriyasining mohiyati va metodologik asoslari, milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini iqtisodiy o‘sishga ta’siri.

6-Mavzu. Fiskal siyosat

Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari, maqsadi, usullari va vositalari, iqtisodiy o‘sishni davlat tomonidan tartibga solish, davlatning fiskal siyosati, uning maqsadi va iqtisodiy dastaklari. O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini barqaror o‘sishida davlatning fiskal siyosatining o‘rni.

7-Mavzu. G’oyalar iqtisodiyoti

Inson kapitali va texnologiya. Iqtisodiy o‘sishning sodda, endogen modeli. Ta’lim va endogen iqtisodiy o‘sish. Intellektual mulk, inteliyektual huquq, inteliyektual faoliyat, mulk huquqi, intellektual faoliyat natijalari, inteliyektual mulk obyektlari, tovar belgisi, litsenziya, patent, mualliflik huquqi, patent huquqi, turdosh huquqlar, sanoat namunasi, ixtiro, foydali model, litsenziya turlari, royalti, inteliyektual mulkni boshqarish.

8-Mavzu. O’sish dvigateli

Iqtisodiy o‘sishning texnologik modeli va g‘oyalari. P.Romer, R.Lukas va U.Nordxaus g‘oyalari. Iqtisodiy o‘sishning endogen nazariyasi. Endogen o‘sish omili sifatida innovatsiyalarning turlari va ularning endogen xususiyatlari. Iqtisodiy o‘sishda “Texnologik turtki” gipotezasi va texnologik ukladlar. Innovatsion-investitsion iqtisodiy o‘sishning turlari va uni tavsiflovchi belgilari.

9-Mavzu. Iqtisodiy o’sishning aniq texnologik modeli va g’oyalari

Ishlab chiqarish mahsulotlari turlarini kengaytirishda texnologik o‘zgarishlar. Mahsulot sifatining o‘zgarish modeli. Iste’mol tovarlar turlarini kengaytirish asosida endogen iqtisodiy o‘sish modeli. Iqtisodiy o‘sish va notekis taqsimlanish nisbatlarining empirik tadqiqotlari.

10-Mavzu. To'liq bir zanjirli neoklassik o'sish modeli

Iqtisodiy konvergentsiya nazariyalari. Iqtisodiy o'sish va rivojlanayotgan mamlakatlar. Iqtisodiy o'sish, daromadlarning pasayishi va tengsizlik

11 - Mavzu. O'sish va rivojlanishning oddiy modeli

Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy o'sish.Pol Romerning harakatni o'rganish modeli. Lukas modeli. Mahsulot sifatini o'zgartirish modeli. Iste'mol tovarlarini kengaytirishga asoslangan iqtisodiy o'sishning endogen modeli.

12 - Mavzu. Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot

Iqtisodiy o'sishning ijtimoiy-iqtisodiy modellari. Janubiy Koreyadan samarali rivojlanish tajribasi. Sustroq o'sish sabablari.

13-mavzu. Ijtimoiy infratuzilma. Qisqa muddatli va uzoq muddatli iqtisodiyot ko'rsatkorlari

Investitsiya bozori va uni shakllantirish muammolari. Mamlakatda xorijiy investitsiyalar shaklida investitsiya faoliyatini rag'batlantirishning tasavvur va nazariy asoslari. Investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri. O'zbekistonda xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri

14-Mavzu. Aholi va barqaror iqtisodiy oshish manbalari

Ijtimoiy rivojlanish nazariyasining metodologik asoslari. Tomas Robert Maltusning iqtisodiy g'oyalari. Aholi daromadlari va uning tarkibi. Aholining turmush darajasi va uning ko'rsatkichlari. Daromadlar tengsizligining ta'rifi va uning darajasi. O'zbekistonda davlat ijtimoiy siyosatining asosiy yo'nalishlari.

15-Mavzu. Endogen iqtisodiy o'sishning alternativ nazariyasi

Iqtisodiy o'sishning sodda, endogen modeli. Faoliyat jarayonidagi ta'limning Pol Romer modeli. Ta'lim va endogen iqtisodiy o'sish. Lukas modeli. Globallashuv sharoitida iqtisodiy o'sishning xususiyatlari, rivojlangan mamlakatlar gegimonligi. Chegaralangan resurslarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.

16-Mavzu. Urbanizatsiya

Urbanizatsiya, ijtimoiy, iqtisodiy, geosiyosiy, global, shahar aholisi, qishloq aholisi, shakllanayotgan urbanizatsiya, rivojlangan urbanizatsiya, yetuk urbanizatsiya, suburbanizatsiya, konsepsiya, aholini takror hosil qilish, aholini kengaytirilgan takror hosil qilish, depopulyatsiya, demografik inqiroz, yashovchanlik koeffitsiyenti, tabiiy o'sish, aholi migratsiyasi, migratsiyaning demografik nazariyasi, migratsiyaning funksiyalari.

17-Mavzu. Tabiiy resurslar va iqtisodiy o'sish

Iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy rivojlanish, aholi turmush darajasi, turmush sifati,

Loreyns egri chizig'i, farovonlik, normal daraja, kambag'allik, qashshoqlik, ijtimoiy ehtiyojlar, jismoniy ehtiyojlar, aholi jon boshiga milliy daromad, ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy davlat, aholi daromadi, yalpi daromad, daromadlar tengsizligi koeffitsiyenti, aholi daromadlari tarkibi.

18.Mavzu. Iqtisodiy o'sishni tushinish

Iqtisodiy rivojlanish bosqichlari. Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash muammolari. YAIMning tarkibiy tuzilishini o'zgarishi tendensiyasi. Foydalanilgan resurslar tarkibidagi siljishlar. O'zbekistonning iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi faoliyati. Yengil sanoatda iqtisodiy o'sishni iqtisodiy modellashtirish va prognozlashtirish.

III.AMALIY MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR (seminar mashg'ulotlari)

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu. «Iqtisodiy o'sish» faniga kirish
2-Mavzu. Iqtisodiy o'sishni asosiy omillari, turlari va ko'rsatkishlari
3-Mavzu. Iqtisodiy o'sish evolyudsiyasi
4-Mavzu. Iqtisodiy o'sishni yangicha nazariyasi
5-Mavzu. Tutash avlodlar iqtisodiy modeli
6-Mavzu. Fiskal siyosat
7-Mavzu. G'oyalar iqtisodiyoti
8-Mavzu. O'sish dvigateli
9-Mavzu. Iqtisodiy o'sishning aniq texnologik modeli va g'oyalari
10-Mavzu. To'liq bir zanjirli neoklassik o'sish modeli
11-Mavzu. O'sish va rivojlanishning oddiy modeli
12-Mavzu. Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot
13-Mavzu. Ijtimoiy infratuzilma. Qisqa muddatli va uzoq muddatli iqtisodiy ko'rsatkichlari
14-Mavzu. Aholi va barqaror iqtisodiy o'sish manbalari
15-Mavzu. Endogen iqtisodiy o'sishning alternativ nazariyasi
16-Mavzu. Urbanizatsiya
17-Mavzu. Tabiiy resurslar va iqtisodiy o'sish
18-Mavzu. Iqtisodiy o'sishni tushinish

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Iqtisodiy o'sish mohiyati va mazmuni.
2. Iqtisodiy o'sishning dastlabki shartlari.
3. Iqtisodiy o'sish va iqtisodiyot tarkibidagi o'zgarishlar.
4. Iqtisodiy o'sish va rivojlanish.
5. Yalpi ichki mahsulot iqtisodiy o'sish kolami va olchamlarini tahlil etish vositasi sifatida.
6. Iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi omillar.

7. Iqtisodiy o'sish turlari.
8. Iqtisodiy o'sishni ifodalovchi ko'rsatkichlar tizimi.
9. Neoklassik ishlab chikarish funksiyasi.
10. Konvergensiya nazariyasi.
11. Iktisodiy usish omillarini xisobga olinishi.
12. Iqtisodiy o'sish nazariyalarining rivojlanishi ularning mazmuni va tutgan o'rni. Y. Domarning neokeynschilik o'sish modellari.
13. R. Xarrodning neokeynschilik o'sish modellari.
14. R.Solouning neoklassik iqtisodiy o'sish modeli.
15. Iqtisodiy o'sishdagi mehnat va fondlarning nisbiy miqdori.
16. Iqtisodiy o'sishda J. Mid modeli.
17. Iqtisodiy o'sishni A. Lyuis modeli.
18. Tutash avlodlar iqtisodiy o'sish modelida jamg'arishning mohiyati va omillari. Uy xo'jaliklari jamg'armalari va investitsiyalari.
19. Raqobatbardoshlik kategoriyasining mohiyati va metodologik asoslari.
20. Milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini iqtisodiy o'sishga ta'siri.
21. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari, maqsadi, usullari va vositalari.
22. Iqtisodiy o'sishni davlat tomonidan tartibga solish.
23. Davlatning fiskal siyosati, uning maqsadi va iqtisodiy dastaklari.
24. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini barqaror o'sishida davlatning fiskal siyosatining o'rni.
25. Inson kapitali va texnologiya.
26. Iqtisodiy o'sishning sodda, endogen modeli.
27. Ta'lim va endogen iqtisodiy o'sish.
28. Inteliektual mulk, inteliektual huquq, inteliektual faoliyat, mulk huquqi, Inteliektual faoliyat natijalari.
29. Inteliektual mulk obyektlari.
30. Tovar belgisi, litsenziya, patent, mualliflik huquqi, patent huquqi, turdosh huquqlar, sanoat namunasi, ixtiro, foydali model, litsenziya turlari, royalty. Inteliektual mulkni boshqarish.
31. Iqtisodiy o'sishning texnologik modeli va g'oyalari.
32. P.Romer, R.Lukas va U.Nordxaus g'oyalari.
33. Iqtisodiy o'sishning endogen nazariyasi.
34. Endogen o'sish omili sifatida innovatsiyalarning turlari va ularning endogen xususiyatlari.
35. Iqtisodiy o'sishda "Texnologik turtki" gipotezasi va texnologik ukladlar. Innovatsion investitsion iqtisodiy o'sishning turlari va uni tavsiflovchi belgilari.
36. Ishlab chiqarish mahsulotlari turiarini kengaytirishda texnologik o'zgarishlar. Mahsulot sifatining o'zgarish modeli.
37. Iste'mol tovarlar turiarini kengaytirish asosida endogen iqtisodiy o'sish modeli. Iqtisodiy o'sish va notekis taqsimlanish nisbatlarining empirik tadqiqotlari.
38. Iqtisodiy o'sishning sodda, endogen modeli.
39. Faoliyat jarayonidagi ta'limning Pol Romer modeli.

40. Ta'lim va endogen iqtisodiy o'sish. Lukas modeli.
41. Globallashuv sharoitida iqtisodiy o'sishning xususiyatlari.
42. Rivojlangan mamlakatlar gegimonligi.
43. Chegaralangan resurslaming iqtisodiy o'sishga ta'siri.
44. Urbanizatsiya, ijtimoiy, iqtisodiy, geosiyosiy, shahar aholisi, qishloq aholisi. Shakllanayotgan urbanizatsiya.
45. Rivojlangan urbanizatsiya.
46. Yetuk urbanizatsiya.
47. Suburbanizatsiya, konsepsiya.
48. Aholini takror hosil qilish.
49. Aholini kengaytirilgan takror hosil qilish, depopulyatsiya, demografik inqiroz, yashovchanlik koeffitsiyenti, tabiiy o'sish.
50. Aholi migratsiyasi, migratsiyaning demografik nazariyasi, migratsiyaning funksiyalari.
51. Iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy rivojlanish.
52. Aholi turmush darajasi, turmush sifati, lorens egri chizig'i, farovonlik.
53. Normal daraja, kambag'allik, qashshoqlik.
54. Ijtimoiy ehtiyojlar, jismoniy ehtiyojlar.
55. Aholi jon boshiga milliy daromad, ijtimoiy ta'minot.
56. Ijtimoiy davlat, aholi daromadi, yalpi daromad, daromadlar tengsizligi koeffitsiyenti.
57. Aholi daromadlari tarkibi.
58. Yollanma mehnatdan olingan daromad.
59. Transfertdan olingan daromad.
60. Iqtisodiy rivojlanish bosqichlari.
61. Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash muammolari.
62. YAIMning tarkibiy tuzilishini o'zgarishi tendensiyasi.
63. Foydalanilgan resurslar tarkibidagi siljishlar.
64. O'zbekistoniqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi faoliyati.
65. Engil sanoatda iqtisodiy o'sishni iqtisodiy modellashtirish va prognozlashtttirish.

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha magistrantlar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi ishlab chiqishi tavsiya etiladi.

3. **V. FAN BO'YICHA KURS ISHI (LOYIHASI)**

«Iqtisodiy o'sish» fanidan kurs ishi rejalashtirilmagan.

4. **VI. TA'LIM NATIJALARI/KASBIY KOMPETENSIYALARI**

Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant quyidagilarni bajara olishi lozim:

– Iqtisodiy o'sish fani va uning mohiyati, iqtisodiy o'sishning tarmoq tarkibi, iqtisodiy o'sish va rivojlanishini ifodalovchi mikro va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar, iqtisodiy o'sishga oid nazariyalari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;***

– Iqtisodiy o'sish jarayonlarini baholash, iqtisodiy o'sish tarkibi, boshqarish

	tizimini takomillashtirish yo‘llari, tashqi savdo aylanmasini tahlil qilish va u bo‘yicha xulosalar chiqarish, iqtisodiy o’sish muammolarni hal qilish yo‘llari, nazariy bilimlarni amaliyotga tadbiq etish bo‘yicha ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;*** – Iqtisodiy o’sishning tartibga solish usullari, strategik rivojlantirish va hududiy iqtisodiyot muammolari, jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuv yo’llari, tashqi savdo va to‘lov balansini bilishi va ulardan foydalana olish ***malakasiga ega bo‘lishi kerak.***
5.	**VII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • esse, tezis va maqolalar yozish; • interfaol keys-stadilar echish; • jarayonli-yo‘naltirilgan ta’lim; • muhokama ishtirok etish; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni echish; • so‘rov o‘tkazish.
6.	**VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha test yoki yozma ishni topshirish va eng muhimi mustaqil ish sifatida berilgan topshiriqlarni bajarish.
7.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Xodiyev B.Y., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Barkamol fayz media, 2017. 2. O‘lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: «Iqtisod-moliya», 2014. – 480 bet. 3. Mamatov M.A. Iqtisodiy o’sish. O’quv qullanma. – Toshkent.: “Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi” 2021. – 384 bet. 4. Maxmudov N.M, Xomidov S.O, Jalilov A.A. Iqtisodiy o’sish modellari. O’quv qullanma. – T.: 2015. – 248 bet. 5. Bozorov E.Q, Xotamov O.Q. Iqtisodiy o’sish. O’quv qullanma. – Termiz.: 2016. – 236 bet. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 6. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi-T.: ”O‘zbekiston”, 2023.- 80 b. 7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan YAngi O‘zbekistonning Taraqqiyot Strategiyasi to‘g‘risida” gi 2022 yil 21yanvardagi PF-60-sonli Farmoni. 8. Mc Connell, Brue. Economics. 17th edition. Mcgraw-hill/Irwin, USA, 2009. 9. N. Gregory Mankiw. Principles of Economics, 7th edition. Amazon, USA 2014.

	10.Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. Economics. 19th Edition. McGraw-Hill Companies. USA. 2009. 11.Muxammedov M.M. va boshqalar Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Fan va texnologiya, 2018. **Internet saytlari** 1. www.gov.uz– O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2.www.lex.uz– O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.stplan.ru- Экономика и управление 4. www.catback.ru- Научные статьи и учебные материалы по экономике 5. studme/org/ -Учебные материалы для студентов 6. www.soliq.uz – O‘zbekiston Respublikasi Soliq Qo‘mitasi sayti. 7.www. stat.uz– O‘zbekiston Respublikasi Statistika Qo‘mitasi sayti. 8.http://www.edu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta'lim vazirligining rasmiy veb sayti.
8.	Fan dasturi Samarqand Iqtisodiyot va servis instituti o‘quv-uslubiy kengashining 2024 yil -son bayonnomasi bilan ma’qullangan.
9.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **Q.J.Mirzayev** – SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, professor, i.f.d.; **Mustafoyev G`.S.** – SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti, PhD; **Djulmatova S.R.** – SamISI “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti, i.f.n.
10.	**Taqrizchilar:** **Shavqiyev E.Sh.** – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti, i.f.n. (ichki); **Sharifov Sh.S.** – Samarqand davlat universiteti dotsenti, PhD (tashqi).